L. A. GEELHOED
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. július 13. [1]

I – Bevezetés

1. A jelen ügyben az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelet által módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet [2] (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 4. cikke (2a) bekezdésének és 10a. cikkének a IIa. melléklettel összefüggésben vett értelmezése iránt fordultak a Bírósághoz. A Cour de cassation különösen azt szeretné tudni, hogy a Fonds national de solidarité (Országos Szolidaritási Alap) által nyújtott, az 1408/71 rendelet IIa. mellékletében szereplő kiegészítő támogatás e rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú támogatásnak minősül-e.

1 – Eredeti nyelv: holland.

2 – HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.

II – Az alkalmazandó jogszabályok

A – *A közösségi jog*

2. Az 1408/71 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése – vonatkozó részeiben – kimondja:

„E rendelet alkalmazandó a következő szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra:

[...]

c) öregségi ellátások;

[...]”

3. Az 1247/92/EGK rendelet [3] által bevezetett 4. cikk (2a) bekezdése a következőképpen szól:

„Ez a rendelet vonatkozik az (1) bekezdésben említett vagy a 4. cikk értelmében kizárt jogszabályokon vagy szociális biztonsági rendszereken kívüli jogszabályok vagy szociális biztonsági rendszerek szerint nyújtott különleges, nem járulékalapú ellátásokra is, amikor az ellátások célja:

a) kiegészítő, helyettesítő vagy kisegítő fedezet nyújtása az (1) bekezdés a)–h) pontjában említett szociális biztonsági ágazati kockázatokra; vagy

b) kizárólag különleges védelem nyújtása a fogyatékossággal élők számára."

4. A 4. cikk (4) bekezdése – vonatkozó részében – meghatározza:

„Ez a rendelet [...] [nem] alkalmazható [...] a szociális támogatásra."

5. A lakóhellyel kapcsolatos kikötések eltörlését szabályozó 10. cikk (1) bekezdése értelmében:

„A rendelet eltérő rendelkezéseinek hiányában az egy vagy több tagállam jogszabályai szerint megszerzett rokkantsági, öregségi vagy túlélő hozzátartozókat megillető pénzbeli ellátás, munkahelyi balesetek vagy foglalkozási megbetegedések esetén fizetett nyugdíj és haláleseti juttatás nem csökkenthető, nem módosítható, nem függeszthető fel, nem vonható vissza vagy foglalható le azzal az indoklással, hogy a jogosult egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, mint amely tagállam területén a fizetésre kötelezett intézmény található."

6. Az 1408/71 rendelet 10a. cikke [4] értelmében:

„Különleges, nem járulékalapú ellátások

(1) A 10. cikk és III. cím rendelkezései ellenére az e rendelet hatálya alá tartozó személyek csak a lakóhelyük szerinti tagállam területén részesülnek a 4. cikk (2a) bekezdésében említett különleges, nem

3 – A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet módosításáról szóló, 1992. április 30-i 1247/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 136., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 41. o.).

4 – A (fenti 3. lábjegyzetben hivatkozott) 1247/92 rendelet vezette be.

járulékalapú pénzbeli ellátásban, ezen állam jogszabályainak megfelelően, feltéve hogy ezeket az ellátásokat a IIa. melléklet felsorolja. Ezeket az ellátásokat a lakóhely szerinti illetékes intézmény a saját költségére nyújtja."

7. A IIa. melléklet, amelyet a 4. cikk (2a) bekezdésének és 10a. cikkének bevezetésével összefüggésben kapcsoltak a rendelethez, a következő címet viseli: „Különleges, nem járulékalapú ellátások (a rendelet 10a. cikke)". E mellékletben az „E. Franciaország" cím a) pontja értelmében:

„Az Országos Szolidaritási Alapból nyújtott kiegészítő támogatás (1956. június 30-i törvény)."

B – *A nemzeti jog*

8. 1956-ban Franciaországban létrehozták a Fonds national de solidarité (a továbbiakban: Országos Szolidaritási Alap), amelynek célja az idősebb személyek védelmére vonatkozó általános politika támogatása az öregségi nyugdíjak és ellátások emelésével. 1994. január 1-jén az Országos Szolidaritási Alap Fonds de solidarité vielleisse-szé alakult (Öregségi Szolidaritási Alap; a továbbiakban: Alap). Ezen Alap olyan öregségi vagy rokkantsági ellátásban részesülők részére biztosít kiegészítő támogatásokat, akik nem rendelkeznek megfelelő jövedelemmel.

9. Ezen ellátások nyújtásának feltételeit a Code de la sécurité sociale (a továbbiakban: társadalombiztosítási törvénykönyv) L. 815-1.–L. 815-11. cikke rögzíti. Eszerint a kiegészítő támogatást attól függetlenül nyújtják, hogy az érintett korábban munkaviszonyban állt-e, avagy önálló vállalkozó volt. Olyan ellátásról van szó, amely kiegészít – bármilyen típusú – jövedelmet a franciaországi megélhetési költségek figyelembevételével szükséges minimumösszegre. Az L. 815-11. cikk meghatározza továbbá, hogy olyan személyek, akik elköltöznek, és Franciaországon kívül telepednek le, elveszítik a kiegészítő támogatásra való jogosultságukat. [5]

III – A tényállás és az eljárás

10. Az alapeljárás 1931. szeptember 27-én született felperese spanyol állampolgár, és immár Spanyolországban rendelkezik lakó-

5 – Lásd a tárgyalásra készített jelentést a 379/85., 380/85., 381/85. és 93/86. sz. Giletti egyesített ügyekben (EBHT 1987., 955. o.), valamint a 236/88. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1990. július 12-én hozott ítéletet (EBHT 1990., I-3163. o.).

hellyel. 1957 és 1964 között Franciaországban dolgozott. 1991. november 1-je óta a francia rendszer szerinti öregségi nyugdíjban részesül.

11. A felperes kérelmezte az Alap kiegészítő támogatását, amelyet az 1999. augusztus 5-i határozattal megtagadtak. A Cour d'appel azon indoklással utasította el a felperes e határozat ellen benyújtott keresetét, hogy a vitatott kiegészítő támogatás az 1408/71 rendelet 10a. cikke értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátás, amely e rendelkezés szerint nem nyújtható olyan személynek, akinek rendes tartózkodási helye a Francia Köztársaságtól eltérő tagállamban van.

12. A felperes ezt követően fellebbezett a Cour de cassation előtt, amely az eljárást felfüggesztette, és a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„A közösségi jog úgy értelmezendő-e, hogy az 1408/71 rendelet IIa. mellékletében foglalt, vitatott kiegészítő támogatás olyan különleges, nem járulékalapú ellátás, amelynek esetében az 1408/71 rendelet 10a. és 95b. cikkének alkalmazásával kizárt, hogy azt folyósítsák a nem honos olyan kérelmező részére, aki 1992. június 1-jén nem felelt meg az életkorra vonatkozó feltételnek, vagy úgy, hogy e támogatást társadalombiztosítási ellátásnak minősítve ugyanezen rendelet 19. cikke (1) bekezdésének alkalmazásával ki kell fizetni a jogosultság feltételeit teljesítő érintett személynek, függetlenül attól, hogy melyik tagállamban rendelkezik lakóhellyel?"

13. A felperes, a francia, a spanyol, a finn és az olasz kormány, valamint az Egyesült Királyság kormánya és a Bizottság terjesztett be írásbeli észrevételeket. A francia és a spanyol kormány, valamint az Egyesült Királyság kormánya és a Bizottság a 2006. június 20-i tárgyaláson szóbeli észrevételeket tettek.

IV – A felek előterjesztései

14. Az alapeljárás felperese előadja, hogy a francia kiegészítő támogatás nem az 1408/71 rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátás, hanem társadalombiztosítási ellátás, mivel ebben az öregségi nyugdíj kedvezményezettje nem a személyes rászorultságot vizsgáló diszkrecionális döntés alapján részesül. Továbbá a kiegészítő támogatást – a felperes szerint – közvetetten társadalombiztosítási járulékokból fedezik; ebben egyetért a spa-

nyol kormány is. Az ellátást az Öregségi Szolidaritási Alap fizeti, amelyet különösen az általános szociális hozzájárulás (contribution sociale généralisée) finanszíroz. A kiegészítő támogatást ezért a kedvezményezett lakóhelyétől függetlenül kell nyújtani.

15. A francia kormány álláspontja szerint az érintett ellátás a rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének és 10a. cikkének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátás.

16. A kiegészítő támogatás különleges ellátásnak minősül, mivel mind a társadalombiztosítási ellátás, mind a szociális támogatás jellemzőivel rendelkezik.

17. Először is, az ellátás kapcsolódik a szociális biztonság területéhez. Csak olyan öregségi ellátásban részesülőknek nyújtják, akik elérték a hatvanöt éves, illetve munkára való alkalmatlanság esetén a hatvanéves kort. Összefüggésben áll az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett öregségi ellátással, mivel a nyugdíj kiegészítésére szolgál. Továbbá a kiegészítő támogatást az egy vagy több öregségi ellátás kedvezményezettje részére a személyes rászorultságot vizsgáló méltányossági döntés nélkül nyújtják, egy törvényileg meghatározott kitétel – nevezetesen az L. 815-2. cikk – alapján.

18. Másodsorban az ellátás rokon a szociális segélyezéssel is. Minimális életszínvonalat hivatott biztosítani a kedvezményezett számára a nyugdíj elégtelensége esetén. A kiegészítést olyan személyeknek nyújtják, akik elérték a nyugdíjkorhatárt, és összjövedelmük nem éri el a törvényben megállapított szintet. A támogatás nem függ semmilyen, szolgálati időre vagy járulékfizetésre vonatkozó feltételtől.

19. A francia kormány továbbá azt az álláspontot képviseli, hogy a kérdéses ellátás nem járulékalapú. Adóbevételekből finanszírozott szolidaritási pótlékról van szó, amely az Alapon keresztül kerül kifizetésre. Az adóbevétel a Contribution sociale de solidarité à la charge des sociétés-ből [6] (a továbbiakban: CSSS), az általános szociális hozzájárulásból és egy 2%-os levonásból tevődik össze. A kiegészítő támogatást tehát kizárólag az általános állami terhek fedezésére szolgáló kötelező levonásokból finanszírozzák.

20. A Bizottság és az olasz kormány a francia kormánnyal egyező álláspontot képvisel. A Bizottság kiegészítésképpen előadja, hogy a kiegészítő támogatást a betegbiztosítási pénztár fizeti ki, amelynek ezt később az Alap visszatéríti. Végül is tehát az Alap, és

6 – Társaságokat terhelő szolidaritási szociális hozzájárulás.

nem a betegbiztosítási pénztár viseli a terhet. Továbbá az ellátás kiszámítása és az annak nyújtására vonatkozó feltételek nem attól függnek, hogy a kedvezményezett fizetett-e járulékot.

V – Elfogadhatóság

21. A finn kormány írásbeli észrevételeiben kifejti, hogy indokolt lehet a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmének elfogadhatatlanná nyilvánítása, mivel nem határozza meg azon szabályozási keretet, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés illeszkedik, hanem csupán az érintett tagállami jogszabályokra való utalást tartalmaz. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő adatok nemcsak azt hivatottak lehetővé tenni, hogy a Bíróság hasznos válaszokat adhasson, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai és más érintettek – a Bíróság eljárási szabályzatának 20. cikke alapján – észrevételeket terjeszthessenek elő.[7]

22. Helytálló a finn kormány azon megjegyzése, hogy a szabályozási kereteket az előzetes döntéshozatalra utaló végzés meglehetősen szűkszavúan vázolta. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis csak az érintett cikkek sorszámát adja meg. Hiányzik különösen a kiegészítő támogatás feltételeinek megadása, továbbá az ellátás céljának, valamint finanszírozása mikéntjének ismertetése. Ezen okokból kifolyólag a Bíróság a francia jogszabályok tekintetében kiegészítő adatokat kért a kérdést előterjesztő bíróságtól. Ezek a 2006. május 10-i levéllel érkeztek meg. Ennek alapján a felek a 2006. június 20-i tárgyaláson már érdemben foglalhattak állást.

23. Mivel a tagállamok kormányainak és a többi érintettnek lehetősége volt arra, hogy a tárgyaláson a kiegészítő adatokkal kapcsolatban nyilatkozzon, nem látok okot a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatatlannak nyilvánítására.

VI – A jogkérdésről

24. A jelen ügyben a kérdés az, hogy a francia kiegészítő támogatás az 1408/71 rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátás-e. Ha a kérdéses ellátást különleges, nem járulékalapú ellátásnak tekinthetjük, akkor a rendelet 10a. cikkének (1) bekezdése alapján a kiegészítő támogatásra való jogosultság korlátozható a tagállamban lakó személyekre, amennyiben a rendelet II. melléklete tartal-

7 – A C-422/98. sz., Colonia Versicherung és társai ügyben 1999. március 2-án hozott végzés 5. pontja (EBHT 1999., I-1279. o.).

mazza ezen ellátást. Ha azonban a kérdéses ellátás társadalombiztosítási ellátásnak tekintendő, az általános rendelkezések érvényesek, azaz az 1408/71 rendelet 10. cikke alapján a támogatás tekintetében lakóhelyre vonatkozó kikötés nem alkalmazható.

mivel az Európai Bíróság kimondta, hogy egyes sajátosságaik tekintetében azok a jogszabályok, amely szerint ellátást nyújtanak, hasonlóak a szociális segélyezés területéhez, amennyiben alkalmazásuk lényegi feltétele a rászorultság, és a jogosultsági feltételek nem a szolgálati idő vagy a járulékfizetési idő összesítésén alapulnak, ugyanakkor más sajátosságok tekintetében a szociális biztonság területéhez állnak közel, amennyiben az azok szerint nyújtott ellátások megállapításának módja nem tartalmaz diszkrecionális elemeket, és amennyiben a kedvezményezetteknek jogilag meghatározott a helyzete."

25. A 10a. cikk alkalmazhatósága attól függ, hogy a kérdéses ellátás a 4. cikk (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátásnak tekintendő-e. Ezen ellátás jellemző sajátosságainak meghatározásához először az 1247/92 rendeletet kell megvizsgálnunk, amely az 1408/71 rendeletet a 4. cikk (2a) bekezdésével és a 10a. cikkel, valamint a IIa. melléklettel egészítette ki. A harmadik és negyedik preambulumbekezdés a rendelet hátterét és elfogadása okait ismerteti. Így szólnak:

26. Az 1247/92 rendelet preambulumbekezdéseiből következik, hogy az ezen rendelet által eszközölt módosítások nagyrészt a Bíróság ítélkezési gyakorlatára mutatnak vissza, miszerint bizonyos, a nemzeti jogrendekben szabályozott ellátások az e jogszabályok hatálya alá tartozó személyek csoportjai, a célok és az alkalmazási módszerek miatt egyidejűleg tartozhatnak mind a (4. cikk (1) bekezdése alapján a rendelet hatálya alá tartozó) szociális biztonság, mind a (4. cikk (4) bekezdése alapján a rendelet hatályán kívül eső) szociális segélyezés területéhez. Ezen ellátások tehát „vegyes" vagy „hibrid" ellátások.

„mivel [...] figyelembe kell venni az Európai Bíróság joggyakorlatát, amely szerint a nemzeti jogszabályok szerint nyújtott ellátások az e jogszabályok hatálya alá tartozó személyek csoportjai, a célok és az alkalmazási módszerek miatt egyidejűleg tartozhatnak a szociális biztonság és a szociális segélyezés területéhez;

27. A Giletti-ügyben 1987-ben hozott ítélet az első jogesetek közé tartozik, ahol a Bíróság nyilatkozott a vegyes ellátásokról. Ebben azt

vizsgálta, hogy az öregségi, a túlélő hozzátartozókat megillető vagy a rokkantsági nyugdíjra vonatkozó francia kiegészítő pótlék az 1408/71 rendelet hatálya alá tartozik-e. [8] Ebben az ügyben a Bíróság megállapította, hogy az Alap ellátásai – amelyek egyrészt a rászorulók számára a létminimum biztosítására, másrészt az elégtelen társadalombiztosítási ellátásban részesülő kedvezményezettek számára jövedelemkiegészítés nyújtására hivatottak – az 1408/71 rendelet értelmében a szociális biztonság rendszeréhez tartoznak.

28. A fent említett ítélet – a jelen ügyben is vitatott –, az öregségi, rokkantsági vagy túlélő hozzátartozókat megillető nyugdíjakra vonatkozó francia kiegészítő pótlékra vagy kiegészítő támogatásra vonatkozott. Egyébként később ez a juttatás is tárgyát képezte egy, a Francia Köztársaság ellen a szerződés megsértése miatt indult eljárásnak [9], a lakóhellyel kapcsolatos kikötés alkalmazása miatt a franciaországi létminimum biztosítása érdekében folyósított kiegészítő pótlék odaítélése során. Ezen ítéletben a Bíróság a Giletti-ügyben [10] hozott ítéletre támaszkodott, és megállapította Franciaország kötelezettségszegését.

29. Ezen ítéletek másik következménye az 1408/71 rendeletnek az 1247/92 rendelettel történt módosítása volt, amely által a különleges, nem járulékalapú ellátásokat kifejezetten a rendelet hatálya alá helyezték. Az ezen ellátások és a szociális segélyezés közötti kapcsolat miatt azonban ezek kivételt képeznek azon általános szabály alól, hogy a társadalombiztosítási ellátások exportálhatók.

30. Amint azt már a 25. pontban említettem, a társadalombiztosítási ellátások exportálhatóságának alapelve alóli kivétel csak akkor alkalmazható, ha olyan ellátásokról van szó, amelyek teljesítik az 1408/71 rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének feltételeit, azaz e rendelet IIa. melléklete által felsorolt különleges, és nem járulékalapú ellátások esetén.

31. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az 1408/71 rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges ellátást „annak célja határozza meg. Társadalombiztosítási ellátást kell kiváltania vagy kiegészítenie, valamint gazdasági és társadalmi indokok által igazolt és objektív kritériumokat rögzítő szabályozás által meghatározott szociális támogatás jellegét kell mutatnia." [11] Nem járulékalapú ellátásról akkor van szó, ha az

8 – A fenti 5. lábjegyzetben említett ügy 11. pontja.

9 – A C-236/88. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1990. július 12-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-3163. o.) 6. pontja.

10 – A Bíróság hivatkozott a Biason-ügyben hozott ítéletre is. Ezen ítéletben egy rokkantsági nyugdíjhoz tartozó kiegészítő támogatásról volt szó, amelyet már nem folyósítottak, miután az alapeljárás felperese egy másik tagállamba költözött. A Bíróság megállapította, hogy a tagállamok az 1408/71 rendelet 10. cikke alapján bizonyos ellátásokat (ideértve az öregségi és a rokkantsági nyugdíjakat) nem tehetnek attól függővé, hogy az ellátás kedvezményezettje az ellátó tagállamban rendelkezzék lakóhellyel (a 24/74. sz. ügyben 1974. október 9-én hozott ítélet [EBHT 1974., 999. o.]).

11 – Lásd többek között a C-160/02. sz. Skalka-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-5613. o.) 25. pontját.

ellátást kizárólag az általános állami terhek fedezésére szolgáló kötelező adókból finanszírozzák. Ebben az összefüggésben a mérvadó kritérium az ellátás tényleges finanszírozása. A Bíróság azt vizsgálja, hogy ezt a finanszírozást közvetetten vagy közvetlenül társadalombiztosítási járulékok vagy állami források útján biztosítják-e. [12]

32. A Bíróság által az 1247/92 rendelet kibocsátását követően különleges, nem járulékalapú ellátásként elismert ellátások közé tartozik a fogyatékossággal élők megélhetési támogatása [13],a fogyatékossággal élők gondozási támogatása, [14] a jövedelemtámogatás [15] és a nyugdíjas önálló vállalkozók kiegyenlítő pótléka. [16] A Bíróság által különleges, nem járulékalapú ellátásként el nem ismert ellátások közé tartozik a luxemburgi anyasági támogatás [17] és az osztrák gondozási támogatás. [18]

33. Az itt vitatott kiegészítő támogatás szerepel az 1408/71 rendelet 4. cikkének (2a) bekezdése szerinti különleges, nem járulékalapú ellátásoknak e rendelet IIa. mellékletébe felvett listájában.

34. A jelen esetben kétségtelen, hogy a francia kiegészítő támogatás kötődik a szociális biztonság területéhez. Az ellátás a szociális nyugdíjak összegének emelését biztosítja. Összefüggésben áll az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett öregségi ellátással. Ezenkívül a kedvezményezettnek jogilag meghatározott helyzetet biztosít, hiszen a szociális biztonságnak az ellátás folyósításával kapcsolatban dönteni illetékes intézményei nem rendelkeznek mérlegelési jogkörrel a személyes rászorultság vagy körülmények tekintetében. Ha a felállított feltételek teljesülnek, az érintett jogosult a kiegészítő támogatásra.

35. Mindazonáltal a felek arról vitatkoznak, hogy a francia kiegészítő támogatás kapcsolódik-e a szociális segélyezéshez. A felperes kivételével minden érintett szerint ez a helyzet. A felperes vitatja ezt, ám ezzel kapcsolatban nem terjesztett elő érveket.

36. A felperessel ellentétben úgy vélem, hogy a kiegészítő támogatás rendelkezik a szociális segélyezés körébe tartozó intézkedés sajátosságaival. Nem kielégítő nyugdíj esetén biztosítani hivatott a kedvezményezett számára a minimális életszínvonalat. A támogatást olyan személyeknek nyújtják, akik elérték a nyugdíjkorhatárt, és összjövedelmük nem éri el a törvényben meghatározott szintet. A támogatás nem függ semmilyen, szolgálati időre vagy járulékfizetésre vonatkozó feltételtől.

12 – Lásd többek között a már hivatkozott Skalka-ügyben hozott ítélet 28. pontját.

13 – A C-20/96. sz. Snares-ügyben 1997. november 4-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-6057. o.).

14 – A C-297/96. sz. Partridge-ügyben 1998. június 11-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-3467. o.).

15 – A C-90/97. sz. Swaddling-ügyben 1999. február 25-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-1075. o.).

16 – A (fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott) Skalka-ügyben hozott ítélet.

17 – A C-43/99. sz., Leclere és társai ügyben 2001. május 31-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-4265. o.).

18 – A C-215/99. sz. Jauch-ügyben 2001. március 8-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-1901. o.).

37. Mindebből következik, hogy a francia kiegészítő támogatás vegyes jellemzőkkel bír, és különleges ellátásnak minősül.

38. Már csupán azt kell megvizsgálni, hogy a francia kiegészítő támogatás nem járulékalapú ellátás-e.

39. Mindenekelőtt utalnunk kell arra, hogy a kiegészítő dokumentumokból és a francia kormány észrevételeiből kitűnik, hogy az öregségi, a túlélő hozzátartozókat megillető és a rokkantsági nyugdíjak kiegészítő támogatását Franciaországban az Alap a betegbiztosítási pénztáron keresztül fizeti ki, és hogy az Alapot, valamint így közvetetten a kiegészítő támogatást három forrásból finanszírozzák. A finanszírozást elsősorban a CSSS biztosítja, amelynek alapja az adóköteles vállalkozások által fizetett forgalmi adó. Második helyen egy 2%-os levonás szerepel, amely a Franciaországban adóköteles, ott lakóhellyel rendelkező természetes személyek vagyonjövedelmét és befektetéseinek jövedelmeit terheli. A harmadik bevételi forrás az általános szociális hozzájárulás, amely vagyonjövedelmek, befektetési termékek, szerencsejáték-kiadások és -bevételek, valamint munkajövedelmek és helyettesítő jövedelmek után esedékes.

40. Az alapeljárás felperese szerint a kiegészítő támogatás járulékalapú ellátásnak tekintendő, mivel közvetetten az általános szociális hozzájárulásból is finanszírozzák. A felperes ennyiben utal a Bizottság kontra Franciaország ítéletre, amelyben éppen az általános szociális hozzájárulásról volt szó. [19]

41. Ezen ügyben a Bizottság kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást kezdeményezett, az általános szociális hozzájárulásnak a Franciaországban lakó, de nem a francia társadalombiztosítási jog alá tartozó munkavállalók és önálló vállalkozók munka- és helyettesítő jövedelmére vonatkozó alkalmazása miatt. A Bíróság megállapította, hogy az általános szociális hozzájárulás, az általános állami terheket fedező adóktól eltérően, különösen és közvetlenül a franciaországi szociális biztonság finanszírozását szolgálja, mivel a megfelelő bevételek a Caisse nationale des allocations familialeshoz (családi támogatások központi pénztára), az Alaphoz és a kötelező betegbiztosító rendszerekhez kerülnek. Kifejtette: „Az általános szociális hozzájárulás [...] különösen az 1408/71 rendelet 4. cikkében megnevezett szociális biztonsági ágakat hivatott finanszírozni, amelyek az öregségi, a túlélő hozzátartozókat megillető és a betegség esetére szóló, valamint a családi ellátásokat érintik."

19 – A C-169/98. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. február 15-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-1049. o.).

42. A francia kormány szerint a Bíróság az említett ítéletben nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az általános szociális hozzájárulás adónak tekintendő-e. [20] A Bíróság csupán azt állapította meg, hogy közvetlen és elegendően jelentős összefüggés áll fenn az általános szociális hozzájárulás és a szociális biztonságnak az 1408/71 rendelet 4. cikkében nevezett ágait szabályozó törvények között, tehát ezt a levonást a kettős adóztatás tilalma alá tartozónak kell tekinteni.

43. Amint azt a francia kormány találóan kifejti, a Bíróság annak vizsgálatakor, hogy a rendelet 13. cikkének megsértése fennáll-e, a Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítéletben nem vizsgálta azt, hogy az általános szociális hozzájárulás „adónak" vagy „hozzájárulásnak" tekintendő-e.

44. Véleményem szerint az általános szociális hozzájárulás nem tekinthető a francia kiegészítő támogatásra vonatkozó hozzájárulásnak. Az általános szociális hozzájárulás kötelezettjei ugyanis a hozzájárulások ellentételezéseképpen nem rendelkeznek társadalombiztosítási ellátásra vonatkozó jogosultsággal, míg minden Franciaországban lakóhellyel rendelkező személy, függetlenül attól, hogy munkavállaló-e, lakóhelye alapján jogosult az általános szociális hozzájárulással finanszírozott, az országos szolidaritás körébe tartozó szociális ellátásokra, azaz az Alap ellátásaira. Az általános szociális hozzájárulás megfizetése tehát nem keletkeztet jogosultságot pénzbeli ellátás formájában történő közvetlen és azonosítható ellenszolgáltatásra.

45. Ebből következik, hogy a francia kiegészítő támogatás az 1408/71 rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátásnak tekintendő.

46. Kiegészítésképpen még ki szeretnék térni a Bizottság érvelésére, miszerint a felperes esetleg hivatkozhatna az 1408/71 rendelet 95b. cikkében [21] foglalt átmeneti rendelkezések alapján őt megillető jogokra.

47. A 95b. cikk (9) bekezdése szerint az 1247/92 rendelet 1. cikkének alkalmazása nem vezethet egy nyugdíjat kiegészítő különleges, nem járulékalapú ellátás folyósítására vonatkozó, olyan személy által tett kérelem elutasításához, aki 1992. június 1-je előtt teljesítette a nevezett ellátások folyósítására vonatkozó feltételeket, akkor sem, ha az érintett személy lakóhelye az illetékes tagállamtól eltérő tagállam területén található, azzal a kikötéssel, hogy az ellátás folyósítására vonatkozó kérelmet 1992. június 1-jétől számított öt éven belül beterjesztik.

20 – A (fent már hivatkozott) C-169/98. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 32. pontja.

21 – A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet, a 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 574/72/EGK rendelet, az 1408/71/EGK rendelet módosításáról szóló 1247/92/EGK rendelet és az 1247/92/EGK rendelet módosításáról szóló 1945/93/EGK rendelet módosításáról szóló, 1995. december 22-i 3095/95/EK tanácsi rendelet szerinti szövegváltozatban (HL L 335., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 267. o.).

48. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a felperesnek a kiegészítő támogatásra vonatkozó kérelmét azért utasították el, mert a felperes 1992. június 1-jén nem érte el a társadalombiztosítási törvénykönyv akkor hatályban lévő L. 815-2. és R. 815-2. cikke szerint szükséges életkort. A kiegészítő támogatást olyan öregségi ellátásban részesülőknek biztosítják, akik elérték a hatvanöt éves, vagy – munkára való alkalmatlanság esetén – a hatvanéves kort. A felperes 1991. november 1-je óta az általános alapon, és nem munkára való alkalmatlanság miatt járó francia öregségi nyugdíjjal rendelkezik, tehát esetében a hatvanöt éves korhatár érvényes.

49. A Bizottság álláspontja szerint a jelen esetben a hatvan-, és nem a hatvanöt éves korhatárt kell alkalmazni. Az iratokból kiderül ugyanis, hogy a felperes rendelkezik egy spanyol orvosi igazolással, miszerint a felperes 1991 óta munkára alkalmatlan; ezt a tagállami bíróság nem ismerte el jogi erővel bíró igazolásnak. A hatvanéves korhatár alkalmazása esetén a felperesnek jogosultsága származhatna az 1408/71 rendelet 95b. cikkének (9) bekezdéséből, mivel teljesítette a kiegészítő támogatásra vonatkozó feltételeket, azaz 1992. június 1-je előtt elérte a hatvanéves kort.

50. Mindenekelőtt az állandó ítélkezési gyakorlatra kell emlékeztetni, miszerint a tagállami bíróságok és a Bíróság között – az EK 234. cikke alapján – történt bírói feladatmegosztás alapján, a tényállás és a felek által előadott érvelések közvetlen ismeretével egyedül rendelkező tagállami bíróság, amely a meghozandó döntés tekintetében a felelősséget is viseli, sokkal inkább képes arra, hogy a tények teljes tudatában megítélje az előtte folyamatban lévő jogvita által felvetett jogkérdések fontosságát, és azt, hogy ítélete meghozatalához előzetes döntéshozatal szükséges-e. Mindazonáltal a Bíróság jogosult a pontatlanul megfogalmazott vagy az EK 234. cikke szerinti hatásköre kereteit túllépő kérdések esetén a tagállami bíróság által előterjesztett anyag összességéből, különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indoklásából kikeresni a közösségi jog azon elemeit, amelyek – figyelembe véve a jogvita tárgyát – értelmezésre szorulnak. [22]

51. Így – annak érdekében, hogy az elé előzetes döntéshozatal céljából kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ adhasson – a Bíróság figyelembe vehet olyan

22 – Lásd többek között a 83/78. sz. Pigs Marketing Board ügyben 1978. november 29-én hozott ítélet .(EBHT 1978., 2347. o.) 25. és 26. pontját és a C-425/98. sz. Marca Mode ügyben 2000. június 22-én hozott ítélet .(EBHT 2000., I-4861. o.) 21. pontját.

közösségi jogszabályokat, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság kérdésében nem érintett. A tagállami bíróság feladata ellenben eldönteni azt, hogy a Bíróság által az EK 234. cikke alapján értelmezett közösségi jogi rendelkezés alkalmazandó-e az általa megítélendő ügyben. [23]

52. Amint azt a Bizottság helyesen kifejtette, a felperes esetlegesen hivatkozhat az 1408/71 rendelet 95b. cikkéből és a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet [24] 51. cikke (1) bekezdésének b) és f) pontjából eredő jogokra. Az utóbb említett jogszabály kimondja:

„(1) Ha egy, különösen a következő ellátásokban részesülő személy:

[...]

b) munkára való alkalmatlanság esetén megállapított öregségi ellátások;

[...]

f) azzal a feltétellel nyújtott ellátások, hogy a kedvezményezett anyagi eszközei nem haladnak meg egy előre meghatározott értéket;

olyan tagállam területén tartózkodik, vagy rendelkezik lakóhellyel, amelyik nem azonos azzal az állammal, ahol a fizetésért felelős intézmény található, akkor az igazgatási ellenőrzéseket és az orvosi felülvizsgálatokat ennek az intézménynek a kérésére a kedvezményezett tartózkodási helye vagy lakóhelye szerinti intézmény végzi el az általa alkalmazott jogszabályokban megállapított szabályoknak megfelelően. Ugyanakkor a fizetésekért felelős intézmény fenntartja annak jogát, hogy a kedvezményezettet a maga választotta orvossal vizsgáltassa meg."

53. Továbbá a Bíróság a Dafeki-ügyben hozott ítéletben helyen ismerte fel, hogy „egy közösségi migráns munkavállaló szociális ellátási jogosultságaira vonatkozó eljárásokban a tagállami társadalombiztosító intézmények és bíróságok kötelesek a többi tagállam illetékes hatóságai által kiállított, a személyi állapotra vonatkozó okiratokat és hasonló dokumentumokat figyelembe venni, amennyiben azok helyességét nem kérdőjelezik meg komolyan konkrét, az adott egyedi esetre vonatkozó bizonyítékok". [25]

23 – Lásd többek között a 35/85. sz. Tissier-ügyben 1986. március 20-án hozott ítélet (EBHT 1986., 1207. o.) 9. pontját.

24 – HL L 74., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 83. o.

25 – A C-336/94. sz, Dafeki-ügyben 1997. december 2-án hozott ítélet (EBHT 1997., I-6761. o.) 21. pontja.

54. Mindebből következik, hogy a tagállami bíróság kötve van a munkára való alkalmatlanság kezdetét és terjedelmét érintő, más tagállamok illetékes hatóságai által kiállított okiratokhoz.

55. A tagállami bíróság feladata eldönteni, hogy az 1408/71 rendelet 95b. cikkének (9) bekezdése, összefüggésben az 574/72 rendelet 51. cikkével, alkalmazható-e az előtte folyamatban lévő esetben.

VII – Végkövetkeztetések

56. Javaslom, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdését a Bíróság a következőképpen válaszolja meg:

„A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 10a. cikkét és e rendelet IIa. mellékletét úgy kell értelmezni, hogy a Code de la sécurité sociale (Társadalombiztosítási törvénykönyv) értelmében vett kiegészítő támogatás e rendelet 4. cikke (2a) bekezdésének értelmében vett különleges, nem járulékalapú ellátás."